

trykkelse. Regjeringen skal sørge for Under-
viisningen og derved ogsaa for Oplysningen;
men det vilde være en temmelig svag Oplys-
ning, som væsentlig skulde udgaae fra Regje-
ringens Bestræbelser; Regjeringen har at sørge
for, at der gives Frihed for Oplysningen til
at bevæge sig selv og fremme sig selv (Ja!);
men den har Intet at gjøre med Trykkefriheden,
for directe at fremme den. Den har at sige:
Bewæger Eder, som I ville, arbejder saa godt
I kunne i Oplysningens Tjeneste, saavel som
i andre Retninger; disse Grændser finde vi
nødvendige, for at Arbeidet og Bewægelsen ikke
skal overstride, hvad Staten vedkjender sig som
nødvendigt, og derfor har Presselovgivning
nødvendig blot denne begrændsende Charakter.
Overalt, hvor man vil fremme Oplysningen,
forudsættes det, at i det Hele taget den aande-
lige Bewægelse er underkastet en streng Con-
trol, og, naar man netop igaar nævnte, at
der ikke skulde sættes andre Grændser for Trykke-
friheden end de, som laae i Oplysningens In-
teresse, tvivler jeg paa, at man af Oplysningen
skal kunne deducere nogle Indskrænkninger eller
Grændser for Pressefriheden. Men naar
man forlader denne Betragtningssmaaade, at der
skulde være noget Andet i Trykkefrihedsloven
end i andre Love, det rolige og, om man vil,
det kolde Hensyn til Statens Opretholdelse
og Opretholdelse af, hvad Staten skal have
— naar man forlader dette, da er der gjort
en anden Betragtningssmaaade gjældende; at en
Presselov var overflødig; og, idet der taltes
derom, erindrede man paa den ene Side om
Grundlovens § 91, hvor Ordet og Tankemed-
delelsens Frihed er sikret, kun at man skal
staae til Ansvar for Loven, og paa den anden
Side sagde man, at der heller ikke skulde være
en anden Bestemmelse, end at de skulde straf-
fes, som ved at benytte Pressen krænkede Pri-
vate eller forsaae sig mod Staten. Ja, der
skulde heller ikke være nogen anden Bestem-
melse, end at de skulde straffes; men for at
Ansvar for Domstolene kan finde Sted for
dem, som begaae Forseelser imod Staten eller
Krænkelser af Private ved Pressen, maa der
deels være Bestemmelser, der gaae ud paa, at
slige Forseelser kunne blive paatalte, og deels
Bestemmelser om, hvad der skal regnes til saa-

danne Forseelser, idet det er aabenbart, at For-
seelser i Ord maae behandles anderledes end
Forseelser i Gjerning, forsaavidt man endelig
vil adskille Ordet fra Gjerningen; og disse
Bestemmelser om Forseelser i Ord maae ogsaa,
for at kunne anvendes, tage Hensyn til Ordets
Meddelelsesform, altsaa til det trykte Ord.

Naar der af den samme ærede Taler, som
sagde, at man ikke behøvede anden Bestemmelse,
end at man kunde trykke, hvad man vilde,
men skulde straffes, hvis man krænkede Private
eller forsaae sig mod Staten, udhævedes, at
man ikke burde have en egen Presselov, fordi
dens Indhold, forsaavidt han vilde anerkjende
det for berettiget, burde staae i den almindelige
Lovgivning, eller fordi Forseelser af denne Art
burde behandles efter de almindelige Love, saa
kan man være ganske enig deri, at Lovbestem-
melser om denne Art af Forseelser høre hjemme
under den almindelige Lovgivning. Men saa
er Spørgsmaalet, om den almindelige Lovgiv-
ning, man har, er tilstrækkelig for Forholdene
nu, eller ikke, og hvis den ikke er det, om man
da kan faae en almindelig Lov om alle For-
seelser istand eller ikke, og om det saa ikke er
bedst at ordne dette ene Parti, som trænger til
at ordnes, fordi der er foregaaet en total For-
andring i det Standpunkt, hvorfra hele For-
holdet skal betragtes. Men Spørgsmaalet om
Presseloven og dens Nødvendighed blev ogsaa
betragtet fra en anden Side, og der fremkom der-
ved adskillige vittige Sammenligninger, hvorved
det iøvrigt gik mig, som det undertiden gaaer mig
baade her og andetsteds, naar Vittigheder blive
sagte. Det gjør mig undertiden ondt, at jeg
savner den Egenskab, ligesom det kan gjøre
En ondt, at man savner Egenskaber, som man
kunde ønske at være i Besiddelse af; men naar
jeg saa igjen seer hvad der kommer ud af
saadanne Vittigheder, saa synes jeg, at jeg,
forat erkjende, at det var Vittighed, maa gjøre
saa stærkt Brud paa sund Sands, at jeg
bliver ganske beroliget for ikke at kunne sige
saadanne Vittigheder, og jeg trøster mig over
Savnet af Vittighed, ved ikke at være tilvøiel-
lig til at sige slige Vittigheder. Der blev
talt meget om Pressen som et Redskab, og at
det da var ligesaa urimeligt at give Love om
Brugen af dette Redskab som om Jern, hvoraf